

[N. Chr. Christensen.]

de i industrien beskæftigede kvinder, der går ind for kl. 16-lukningen; det gør alle husmoderrepræsentanter i udvalget. Der er i den betænkning, som er afgivet i forbindelse med loven, henvist til — og jeg synes med rette —, at der nu må tages hensyn til forbrugerne.

Jeg beklager, at det ikke er lykkedes at nå til enighed, men der er dog visse ting, man har opnået enighed om. Medens man ikke er enig i spørgsmålet om butikkers lukketid om lørdagen, har der været enighed om i den kommende varige lukkelov at foreslå den almindelige butikslukning fastsat til kl. 17³⁰ på ugens første 4 hverdage og til kl. 20 om fredagen.

Når man nu med så stor voldsomhed fra enkeltstående erhvervsorganisationers side, fra handels- og kontormedhjælpernes side og fra medhjælpernes side går ind for at bevare de goder, som med hensyn til frihed er opnået i den midlertidige lov, vil det vel ikke være helt uberettiget, at man samtidig spørger: Hvorledes stiller forholdene sig da i andre lande? Er det goder, der allerede er opnået dér? Er det noget, vi er bagefter med? Er det noget, vi skal indhente, er det noget, vi skal nå for at komme på linie med forholdene i andre lande? Herpå giver betænkningen også et svar. Jeg skal tage et par enkelte udpluk herfra, ikke i form af citater, men i form af en sammentrængt fremstilling. Det er vel ikke for meget sagt, at England er et foregangsland for weekend, et land, hvor weekend spiller en ganske overordentlig stor rolle. Men hvordan ser man dér på selve problemet butikslukning? Ja, det viser sig, at man dér har 21-lukning om lørdagen, der kaldes for den lange forretningsdag, og der lukkes kl. 20 på ugens øvrige søgnedage. Der gælder den undtagelse, at butikkerne een eftermiddag skal lukke kl. 13, eller i visse tilfælde kl. 14 på en af ugens andre søgnedage. Men i England har man ikke været tilfreds med den nugældende lovgivning, og man har derfor nedsat en undersøgelseskomité, som har indhentet udtalelser, der opdeles i to klasser. Den ene til fordel for en lukketid kl. 19 på den lange forretningsdag og kl. 18 på de øvrige søgnedage, medens det andet alternativ går ud på, at man skal lukke kl. 20 på den lange forretningsdag og kl. 19 på de øvrige søgnedage. Men selv ud fra den mest radikale indstilling kan man i England altså ikke tænke sig, at der skal lukkes tidligere end kl. 19 på den lange søgnedag. Herhjemme påberåber man sig personalemangel og restriktionssystemet, men i denne forbindelse tør man dog vist fremhæve, at i England

er der endnu større vareknaphed, end der er i Danmark, og i England er der endnu flere rationeringer, end der er i Danmark, men alligevel kan man ikke dér tænke sig butikslukningen lagt på et så tidligt tidspunkt, som det her er foreslået. Derfor må kl. 16 i en permanent lovgivning anses for et ganske overordentligt stort fremskridt i forhold til de tilstande, som jeg her har omtalt.

Det vil vel også være naturligt lige at nævne, hvorledes det er i vore nordiske brødrelande. I Sverige holdes butikkerne på alle søgnedage åbne fra kl. 8 til kl. 19, altså også om lørdagen. I Norge er det de enkelte kommuner, der fastsætter lukketiden, og dér har man været inde på en sommerlukketid fra kl. 16, om fredagen fra kl. 17 og om lørdagen fra kl. 15; i Oslo kl. 17, fredag kl. 18 og lørdag kl. 18. Men ministeriet, den norske regering, har været meget foruroliget over denne mere privat trufne ordning og har udstedt et cirkulære, hvori man anmoder om at komme bort fra disse forhold. Det har bevirket, at man i Norge også tager dette spørgsmål til debat, man går ind på, at der også skal tages særligt hensyn til den lange arbejdsdag, men regeringen frygter for, at en lukning af butikkerne så tidligt som kl. 16 og om lørdagen kl. 15 — det er altså i sommer-tiden — vil rejse vanskeligheder ved at få trykket forsømmelsesprocenten ned. I Finland er butikkerne åbne fra kl. 8 til kl. 18, i Holland er der oktober—april åbent fra kl. 5 til kl. 18, og april—oktober fra kl. 5 til kl. 19, lørdag dog til kl. 20, og i Belgien er der overhovedet ikke faste lukketider. Selv med en 16-lukning vil Danmark altså få den tidligste lukketid om lørdagen, som noget land i Europa har.

Det må derfor siges at være et tilbud, et ganske smukt tilbud til købmandsorganisationerne og købmandsstandens medarbejdere, men ikke des mindre ønsker man fra medarbejderorganisationerne at fastholde den nuværende lukketid. Uden at gå nogen for nær kan jeg vel nok sige, at den drivende kraft i bevægelsen for lovfæstet tidlig lukketid for butikker og kontorer har været handels- og kontormedhjælpernes formand, det ærede medlem hr. Gustav Pedersen. Da han tillige er formand for den socialdemokratiske gruppe her i tinget, er det næppe uden indflydelse på den højtærede handelsministers vidende holdning i denne sag — jeg skal sige det så mildt som muligt, for vi skulle jo gerne opnå et positivt resultat.

Desværre har købmændene på grund af det besvær, de har haft med rationeringerne